

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

BRNO 1982

na kostrové hroby, které nepochybně patří ke klášteru sv. Ducha, zaniklému za třicetileté války. Teplárenské vedení je vedeno po severním břehu tzv. Klášterské strouhy od školy směrem na východ a ve vzdálenosti asi 30 m východně od mostu na Vítězné ulici /dříve Staroměstská třída/ se ve výkopu objevily zbytky strojem zničených kostrových hrobů. Šlo celkem o šest hrobů, jejichž orientaci ani způsob uložení v zemi už nebylo možno zjistit. Rýhou byla částečně obnažena také masivní kamenná zeď, která se táhla rovnoběžně se strouhou a ve vzdálenosti 30 m východně od zmíněného mostu se v tupém úhlu zalamovala severním směrem a pokračovala dál do neprokopaného terénu. Hroby ležely po obou stranách zdi, takže asi nepůjde o ohradní zeď hřbitovní; ostatně i tloušťka zdi /150 cm/ by pro takovýto účel byla zbytečná. Pokud se stratigrafické situace týká, hroby byly uloženy 150 cm pod dnešním povrchem, v šedé jílovito-písčité naplavině. Datovatelné předměty se nenašly. Lokalita se nachází v prostoru býv. farské zahrady na severním obvodu středověkého města v místech, kam je lokalizován uvedený klášter¹. Ke klášteru patřil kromě klášterní budovy, špitálu a kostela také hřbitov, k němuž zřejmě patří i pozorované hroby.

Poznámka:

1 V. Pinkava, Litovelský okres, Vlastivěda moravská, II. místopis, Brno 1903, 78-80, mapa.

Gräber in der Umgebung des ehemaligen Klosters des Hl. Geistes in Litovel /Bez. Olomouc/. Am nördlichen Rande der mittelalterlichen Stadt stiess man am nördlichen Ufer des Klostergrabens beim Aushub einer Rinne für die Fernheizungleitung auf sechs Skelettgräber ohne jedwede datierbare Gegenstände. Die Gräber gehören höchstwahrscheinlich zu dem Kloster des Hl. Geistes /gegründet um das Jahr 1260 und im dreissigjährigen Krieg gewüstet/, das in den Raum der heutigen Funde lokalisiert wird¹. Ausser den Gräbern wurde eine massive Steinmauer freigelegt, deren Ursprung nicht klar ist.

STŘEDOVĚKÉ HROBY NA BŘEHU MORAVY V OLOMOUCI

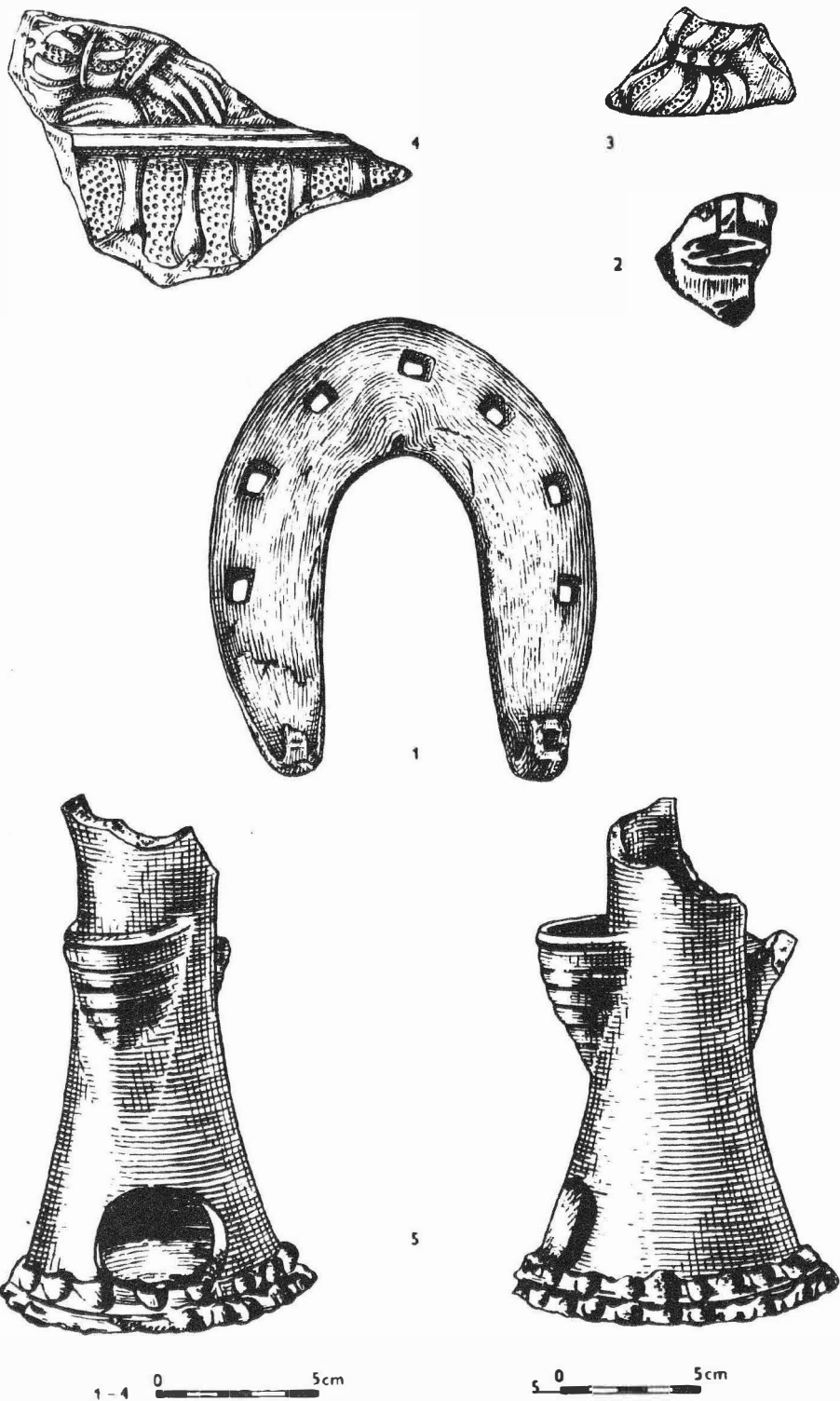
/okr. Olomouc/

Vít Dohnal, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

/Obr. 16/

Při ražení podzemní kanalizační štolý v červnu 1980 se přišlo na kostrové hroby. K nález došlo před restaurací Bristol. Kanalisace byla vedena ulicí Na Letné po pravém /západním/ břehu řeky Moravy. Lokalita se nachází těsně před křižovatkou ulic Na Letné - Komenského - Husova poblíž silničního mostu. Nález leží už mimo historické jádro města, ale v nevelké vzdálenosti /250-300 m/ od dómského návrší, v oblasti, kudy procházela dálková trasa, směřující od Hradské brány k východu. Nález byl ohlášen pozdě, takže při prohlídce byly už kosterné pozůstatky ze země vyjmuty a stěny štolý zapaženy. Podle výpovědi nálezců mělo jít o dva hroby, z nichž jeden směřoval hlavou k západu a druhý k východu. Kostry prý ležely proti sobě. Ze situace bylo zřejmé, že šlo o nález v jemném náplavovém jílovitém písku, tedy v rostlém terénu, asi 4 m pod dnešní úrovní. Koster patrně bylo víc, neboť na kosti se prý přicházelo při ražení štolý už před i za místem se dvěma kostrami. V úrovni koster se podle sdělení našel v hlinité vrstvě zlomek keramického svícnu /?/ z tvrdě vypálené žlutavé hlíny /obr. 16:5/, dále koňská podkova /obr. 16:1/ a úlomky zeleně polévaného kamnového kachlu /obr. 16:2-4/. Podle těchto údajů se zdá, že šlo asi o menší hřbitov /přínejmenším dva hroby/, zasahující dny hrobových jam bezpečně do intaktního terénu a snad alespoň částečně překrytého navážkou, která by podle kachlu mohla být renesančního původu. Otázka, šlo-li skutečně o malý hřbitov, jakých je na území Olomouce známo už několik, anebo mají-li zjištěné hroby nějaký vztah ke zmíněné dálkové trase, musí za tohoto stavu zůstat otevřená.

Mittelalterliche Gräber am Ufer der Morava in Olomouc /Bez. Olomouc/. Bei einem unterirdischen Stollenbau für Kanalisation stiess man vor der Restauration Bristol am rechten /westlichen/ Ufer des Flusses Morava auf zwei Skelette, die in einer Tiefe von ca. 4 m unter dem heutigen Niveau im Liegenden beigelegt waren. In der Nähe stiess man in der erdigen Schicht auf Bruchstücke eines keramischen Leuchters /Abb. 16:5/, auf ein Pferdehufeisen /Abb. 16:1/ und auf Bruchstücke einer grün glasierten Renaissancekachel /Abb. 16:2-4/. Es hat den Anschein, dass hier ein kleiner Friedhof erfasst worden war, der sich bereits ausserhalb des historischen Stadtkernes befand. Man kann auch nicht eine eventuelle Beziehung der Gräber zu der Ferntrasse ausschliessen, die unweit von hier aus der Stadt nach Osten führte.

Obr. 16

Olomouc /okr. Olomouc/, Restaurace "Bristol". Nálezy z hlinité navážky. - Restaurant "Bristol". Funde aus der erdigen Aufschüttung.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhový
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulním listě: stříbrná mince z mladohradištního hrobu v Mušově
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejně